

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3163/2017. (VI. 26.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Mfv.II.10.024/2016/4. számú ítélete alaptörvény-elleneségének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Magyar Anikó ügyvéd, 7100 Szekszárd, Arany János u. 18. fszt. 4.) útján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Mfv.II.10.024/2016/4. számú ítéletével szemben, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján. Az indítványozó főtítkári hiánypótlási felhívást követően kiegészített alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdésének, I. cikk (1) bekezdésének, VIII. cikk (2) bekezdésének, XV. cikk (1) és (2) bekezdésének, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének, valamint 28. cikkének sérelme miatt kérte a támadott ítélet alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését a Kúria által felülvizsgált elsőfokú (Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.M.401/2014/14/II. számú ítélete) és másodfokú (Kaposvári Törvényszék 3.Mf.21.040/2015/4. számú ítélete) bírói döntésekre kiterjedő hatállyal.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügyben az indítványozó a Somogy Megyei Rendőr-kapitányság Rendészeti Igazgatóság Mélyégi Ellenőrzési és Támogató Osztály állományában teljesített szolgálatot járőr beosztásban. Egyidejűleg a fegyveres szervek hivatásos állományú tagjainak szolgálati viszonyáról szóló 1996. évi XLIII. törvény (a továbbiakban: Hszt.) 34/B. § (2) bekezdése szerinti védelemre jogosult szakszervezeti tisztviselőnek minősült. A Somogy Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője a 314/634/2013/9. számú parancsával az indítványozót 2013. július 1-jei hatállyal szolgálati beosztásában való meghagyása mellett szolgálati érdekből határozatlan időre a Somogy Megyei Rendőr-főkapitányság Rendészeti Igazgatóság Közlekedérendészeti Osztály szolgálati helyre járőr (útdíj ellenőr) szolgálati feladat ellátására vezényelte. Az indítványozó szolgálati panaszában kérte a „parancs visszavonását és az eredeti beosztásban történő foglalkoztatását”. Sérelmezte a határozatlan időre történt vezénylést, és hogy nem kérték ki a vezényléshez a közvetlen felsőbb szakszervezeti szerv egyetértését. Az Országos Rendőr-főkapitányság vezetője a 101/3187/7/2013. szü. számú határozatával a szolgálati panasznak a vezénylés határozatlan időtartamára vonatkozó részében helyt adott, rendelkezett arról, hogy a Somogy Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője módosítsa az eredeti parancsát, és határozza meg a vezénylés befejező időpontját. Egyebekben a panaszt elutasította. A határozat tájékoztatást adott az indítványozónak arról, hogy a határozattal szemben harminc napon belül kereset nyújtható be az illetékes közigazgatási és munkaügyi bírósághoz. Ezt követően a Somogy Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője 314/1251/2014. számú parancsával módosította a vezénylés időtartamát, és annak lejártát 2014. december 31. napjában állapította meg. Az indítványozó ezzel a parancssal szemben is panasszal élt, melyet az Országos Rendőr-főkapitányság vezetője 29000/101/1651/1/2014. szü. számú határozatával elutasított.
- [3] Az indítványozó ezt követően keresetében kérte a 314/634/2013/9. számú és a 314/1251/2014. számú parancsok hatályon kívül helyezését, a fenti parancsokon alapuló vezénylés jogellenességének megállapítását és az eredeti szolgálati helyre történő visszahelyezését. Keresetében arra hivatkozott, hogy a vezényléséhez szükség lett volna a felettes szakszervezeti szerv egyetértésére, és annak időtartama a hat hónapot nem haladhatta volna meg. A Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az 5.M.401/2014/14/II. számú ítéletével a keresetet elutasította. Az indítványozó fellebbezése alapján eljáró Kaposvári Törvényszék a 3.Mf.21.040/2015/4. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.
- [4] Az indítványozó felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a jogerős ítélettel szemben. A Kúria az alkotmányjogi panasszal támadott ítéletével a Kaposvári Törvényszék 3.Mf.21.040/2015/4. számú ítéletét abban a részében, amelyben a Kaposvári Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság az 5.M.401/2014/14/II. számú ítéletét helybenhagyta a 314/634/2013/9. számú határozat hatályon kívül helyezésére vonatkozó kereseti kérelem tárgyában, az el-

sőfokú ítélet e tárgykörben hozott elutasító rendelkezésére is kiterjedően hatályon kívül helyezte, és e körben a pert megszüntette. Egyebekben a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta. Az ítélet indokolása szerint a 314/634/2013/9. számú határozattal összefüggésben a kereset elkésett. A Hszt. 196. § (1) bekezdés a) pontja alapján a 101/3187/7/2013. szü. számú határozat kézbesítését követően harminc napon belül fordulhatott volna az indítványozó bírósághoz, ezt azonban nem tette meg. A szolgálati panaszban foglaltak ellen csak a szakszervezet indított pert, mely a kereset jogerős elutasításával zárult. Emiatt a Kúra a pert a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 275. § (2) bekezdésére figyelemmel a 157. § a) pontja alapján, utalva a 130. § (1) bekezdés h) pontjára, hivatalból megszüntette. Megállapította ebből kifolyólag, hogy a felülvizsgálati kérelemben foglaltakat csupán a 314/1251/2014. számú parancs hatályon kívül helyezése tárgyában folytathatta. Mivel azonban ebben a körben a felülvizsgálati kérelem nem felelt meg a Pp. 272. § (2) bekezdésében foglalt követelményeknek, ezért e tekintetben a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta.

- [5] Az indítványozó szerint a kúriai ítélet sérti a jogorvoslathoz való jogát, mert a permegszüntetés ellen nincs önálló jogorvoslatnak helye, azaz „egy jogerős ítéletig eljutott perben szóba sem került az, hogy a per megszüntetésre kerül a vezényletről szóló parancs tekintetében, azaz a nem létező megszüntetés ellen nem élhetett jogorvoslattal indítványozó”. A Kúria egyedüli döntése pedig már nem vizsgálható más bíróság által.
- [6] A tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelme kapcsán az indítványozó azt adta elő, hogy a 314/634/2013/9. számú parancs ellen a szakszervezet terjesztett elő keresetet, de azt a bíróság perlési képesség hiánya miatt elutasította. Utalt arra, hogy véleménye szerint a „szakszervezet és védett tisztségviselője elválaszthatatlan egységet kell alkotson egy tisztességes eljáráshoz való jog alapján lefolytatott eljárásban, hiszen indítványozó jogos érdekei a szakszervezeti egyetértési jogból, valamint az egyesülési jog alapján való szervezetben való szabad tevékenykedésből eredeztethetők”. A munkáltató akkor, amikor nem kérte az indítványozó szakszervezete egyetértését a vezényleshöz, nemcsak az indítványozó mint szakszervezeti tisztségviselő jogait sértette meg, hanem semmibe vette a törvény által biztosított szakszervezeti jogokat is. Véleménye szerint továbbá a bíróságok a bizonyítékokat egyoldalúan értékelték, azokból okszerűtlen következtetést vontak le.
- [7] A jogegyenlőség és a diszkrimináció tilalma sérelmének alátámasztására az indítványozó arra hivatkozott, hogy a vezénylessel kapcsolatosan hátrányos megkülönböztetés történt: az indítványozót szakszervezeti tisztségviselői mivoltánál fogva vezényelték más feladat ellátására. Ennek alátámasztására csatolta a tanúvallomásokat tartalmazó jegyzőkönyveket és a perben benyújtott előkészítő irataikat.
- [8] Az indítványozó az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdésével, I. cikk (1) bekezdésével, VIII. cikk (2) bekezdésével, 28. cikkével összefüggésben indokolást a hiánypótlási felhívást követően sem terjesztett elő.
- [9] Eredeti indítványában az indítványozó arra is utalt, hogy az ügyében alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazására is sor került. A Hszt. 34/A. § (6) és (7) bekezdései, valamint 34/B. § (1) és (4) bekezdései alaptörvény-ellenességet vetnek fel, mert a szakszervezetnek nem biztosítanak jogorvoslati jogot törvényben biztosított jogosultságaik érvényesítése érdekében. Hivatkozott az Abtv. 28. §-ában foglalt áttérési lehetőségekre, és úgy fogalmazott: „Ezen lehetőség alapján jelöltem meg beadványomban elsődlegesen az Abtv. 27. §-át, kérve szükség esetén a 26. § szerinti megvizsgálását panaszomnak. Ugyanis az eljárással kapcsolatosan felmerülhet véleményem szerint a Hszt. 34/A. § (6) és (7) bekezdései, valamint a 34/B. § (1) és (4) bekezdései Alaptörvény-ellenessége.” E körben kifejezett módon kizárólag az Alaptörvény R) cikkének sérelmét állította. A megjelölt rendelkezéseket még a B) cikk (1) bekezdésével és a 28. cikkel hozta összefüggésbe, oly módon, hogy mivel ezen alaptörvényi szabályok nem a „Szabadság és felelősség” fejezet alá tartozó alapjogok, ezért ezek sérelmét csak „megemlíttette”.
- [10] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban járt el az ügyben. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság az ügyrendjében meghatározottak szerinti tanácsban eljárva dönt az alkotmányjogi panasz befogadásáról. A (2) bekezdés pedig úgy rendelkezik, hogy a tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 26–27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. § szerinti feltételeket.
- [11] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz nem fogadható be, mert az alábbiak szerint nem felel meg az Abtv.-ben foglalt feltételeknek.
- [12] Az Abtv. 27. § a) pontja alapján egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal akkor fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti. A C) cikk (1) bekezdése (hatalommegosztás) és

a 28. cikk (bírói jogértelmezés alkotmányos szabálya) nem biztosít alkotmányos jogokat az indítványozónak, így azok sérelmére alkotmányjogi panasz nem alapítható {pl.: 3097/2017. (IV. 28.) AB végzés, Indokolás [7]; 3091/2017. (IV. 28.) AB végzés, Indokolás [31]}. Az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése nem konkretizál semmilyen alkotmányos jogot, ehelyett azt rögzíti, hogy az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait tiszteletben kell tartani, védelmük az állam elsőrendű kötelezettsége. Önmagában e rendelkezés sérelme kapcsán ezért nem vizsgálható a bírói döntés alaptörvény-ellenessége.

- [13] Az Alaptörvény VIII. cikk (2) bekezdésében megfogalmazott jog (szakszervezet létrehozásához és ahhoz való csatlakozáshoz való jog) kielégíti az Abtv. 27. § a) pontjában foglalt követelményt, ám e tekintetben az indítványozó – hiánypótlási felhívás ellenére – nem fogalmazott meg semmilyen indokolást. Emiatt pedig nem teljesül az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában előírt feltétel, mely szerint az indítványban foglalt kérelem akkor határozott, ha tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével.
- [14] A XV. cikk (1)–(2) bekezdésével, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével összefüggésben az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt követelménynek. A hivatkozott rendelkezés értelmében az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be.
- [15] A XV. cikk (1)–(2) bekezdésének sérelme kapcsán az indítványozó azt állította, hogy a munkáltató a vezénnyelssel hátrányosan megkülönböztette az indítványozót annak szakszervezeti tisztségviselői mivolta miatt. E tekintetben utalt arra, hogy a bíróságok helytelenül értékelték a bizonyítékokat. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint alkotmányjogi panasz alapján eljárva is csak az alkotmányossági szempontokat vizsgálja. Nem vizsgálja azonban – lévén ez nem alkotmányossági kérdés –, hogy az indokolásban megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {pl.: 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, 3106/2017. (V. 8.) AB végzés, Indokolás [19]}. Mivel a XV. cikk (1) és (2) bekezdésének sérelmének alapjául előadott indokolás nem alkotmányossági tartalmú, ezért nem veti fel sem a bírói döntés alaptörvény-ellenességét, és nem minősül alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek sem.
- [16] A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog kapcsán az indítványozó részben szintén a bizonyítékok helytelen értékelésére hivatkozott. A fent kifejtettek értelmében ez azonban nem minősül alkotmányossági kérdésnek, így nem elégíti ki az Abtv. 29. §-a szerinti feltételt. A XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmével összefüggésben az indítványozó azt is állította, hogy szakszervezet és védett tisztségviselője elválaszthatatlan egységet kell, hogy alkosson egy tisztességes eljáráshoz való jog alapján lefolytatott eljárásban. Utalt arra is, hogy a szakszervezetnek a 314/634/2013/9. számú parancs ellen előterjesztett keresetét a bíróság „perlési képesség hiánya miatt elutasította”. Az érvelésből azonban nem tűnik ki, hogy ezek a körülmények miként vezethettek az indítványozó tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelmére. Az indítványozó ugyanis nem volt elzárva attól, hogy a 314/634/2013/9. számú parancsot még a harmincnapos határidőben maga is megtámadja a bíróság előtt, akár a szakszervezettel együtt, akár külön. A határidő elmulasztása miatt viszont a jelen ügyben a pert mindenképpen megszüntette volna a Kúria akkor is, ha azt az indítványozó és a szakszervezet közösen indították volna meg. Nem derül ki az indítványozói érvelésből, hogy miként sérült az ő tisztességes eljáráshoz való joga, milyen hátrány érte őt ebben az ügyben amiatt, hogy a perben a szakszervezet felperesként nem vett részt, különös tekintettel arra, hogy a felperesi pozíció önként választott és a Kúria a pert a keresetindítási határidő elmulasztása miatt részben megszüntette. A szakszervezet „perlési képességének” hiányával kapcsolatos alkotmányossági kérdések a szakszervezet által indított pert követő, a szakszervezet által benyújtott alkotmányjogi panasz alapján lettek volna vizsgálhatóak. Az indítványozó által felhozott indokok alapján a jelen ügyben az Alkotmánybíróság nem látott alkotmányossági összefüggést a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog és a támadott bírói döntés között.
- [17] Az indítványozó szerint a jogorvoslathoz való joga azért sérült, mert a Kúria permegszüntető döntésével szemben nincs helye jogorvoslatnak, márpedig a permegszüntetés szükségessége az eljárás korábbi szakaszaiban nem merült fel. Az Alkotmánybíróság utal arra, hogy a bíróságnak a keresetindítási határidő megtartását hivatalból kell vizsgálnia, s emiatt hivatalból kell a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül elutasítania [Pp. 130. § (1) bekezdés h) pont], illetve a perindítás hatályainak beállítását követően a pert megszüntetnie [157. § a) pont], akár másodfokon, akár a felülvizsgálati eljárásban is. A per lefolytatása és a kereset tárgyában való érdemi dön-

téshozatal azt jelenti, hogy a bíróság úgy foglalt állást, hogy a keresetindítási határidőt a felperes megtartotta. Az elsőfokú bíróságnak a 314/634/2013/9. számú parancs ellen előterjesztett kereset tárgyában való ítélethozatala magában foglalja az elsőfokú bíróságnak azon állásfoglalását, hogy a határidőt megtartottnak tekintette.

- [18] Az indítványozó élt a jogorvoslathoz való alapjogból fakadó fellebbezési jogával, így született meg a másodfokú ítélet. A másodfokú bíróságnak szintén hivatalból kellett vizsgálnia a határidő megtartását, e tekintetben hivatalból kellett felülbírálnia az elsőfokú ítéletet (lásd Pp. 251. §). Az érdemi döntés egyet jelent azzal, hogy a másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával, a határidőt megtartottnak tekintette, ezért hozott az ügy érdemében döntést. A felülvizsgálat már olyan rendkívüli jogorvoslat, melyet a jogalkotó saját elhatározásából, nem pedig a XXVIII. cikk (7) bekezdéséből fakadó kötelezettsége teljesítéseként biztosít. A jogorvoslathoz való jog ugyanis a többfokú jogorvoslathoz való jogot nem foglalja magában {3035/2017. (III. 7.) AB végzés, Indokolás [6]}. Téves a jogorvoslathoz való jog olyan felfogása is, mely egy adott döntés ellen a sérelmet szenvedő fél számára mindig megnyitná a jogorvoslathoz való jogot. Így ugyanis a jogorvoslatoknak soha nem lenne vége. Mivel jelen ügyben a határidő megtartását épp az indítványozó fellebbezése kapcsán, hivatalból a másodfokú bíróság is értékelte, csupán a Kúria másként foglalt állást a kérdésben, a kúriai permegszüntetés elleni további jogorvoslat hiánya nem sértheti a jogorvoslathoz való alapjogot.
- [19] Az indítványozó kérte az Alkotmánybíróságot, hogy szükség esetén az Abtv. 28. §-a alapján térjen át a Hszt. megjelölt rendelkezéseinek vizsgálatára. Az indítványozó hiánypótlási felhívást követően sem terjesztett elő külön az Abtv. 26. § (1) bekezdésén alapuló alkotmányjogi panaszt. Az áttérés lehetőségéről az Alkotmánybíróság saját hatáskörében dönt, az erre irányuló kérelem nem köti. Mivel a bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz érdemi elbírálásra alkalmatlan, az alkalmazott jogszabályok vizsgálatára való áttérés szükségességének megfontolására a jelen ügyben nem volt indok.
- [20] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (3) bekezdése és az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a), g) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2017. június 20.

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
tanácsvezető,
előadó alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/80/2017.

